

6.11.58, יום ה'

בבוקר יצאנו לכנס הקצינים שהשתמשו במערכת טיני. הכנס החקיים בטינפה של באר שבע. מאטי חרצה על השתקפות המערכה בעיני הערבים ובעתונותם ובתקשורת של נאצר (כנצחון גדול על ישראל), חיום דיבר על איסטרטגיה, ואני - עוללותי החוצאות הגלויות והסמויות של מערכת טיני - שהיחה יחידה בטינה ואינה עתידה להישנות. החוצאות הבולטות והמיידידות: הפסקות המוד אין, שקט יחסי על חבולות. חומש שים באילת, ז"א מהיחה שחח לשתי היבשות הגדולות, שכעבר שלמו כהן אירומה, ונעשית עכשיו כוח אדיר בעולם, ואולי עתידות לשלום בו. הכרה בזכות השיט ובזכות הגנה עצמית אם השיט יזרע בכוח. אין כל התוצאות האלו מובטחות בעתיד. התוצאות כסמיות והנובטות: הנמכה הקומה של הרודן המצרי, ערעור מצבו בארצות ערב (לבנון, ירדן, עיראק, תוניסיה) - תהליך שלא נמסק, אבל גם עלול להשתנות לסוכת נאצר. מקיח עיני הסכנים חבלתי ערבים של נאצרי פרס, מרכיה, חבש, וכמה ארצות באסיה ובאפריקה, עליה קרנה של ישראל - למרות גינוי העצרת במעם שח אחד. חיש לזלזל בדעת העצרת או לקבלה? כשהיא מדי שיגרה ומניע העכר - לא. חראית החלטה על בינאום ירושלים בסוף 1949 - והעברת חכנסת והממשלת לירושלים כחבובה! לא כן התנגדות העצרת לחוקפנות: רוב העצרה - וחם עמים קטנים בערך - שרויים במחד מהתקפה: בארצות אירומה - מרוסיה; באסיה המזרחית - מפין; באפריקה ממצרים, ואם המעצמות האדירות מצטרפות אליהן חרי זה כוח ממשי שאסור לזלזל בו. מאחורי החלטה כזו עומד אינטרס חיוני על העולם. אם כי הצלחנו להסביר מניעי מערכת טיני - מדובוקציה מצרית, כרית משולשת נגדנו, איומים

איומים מתמידים, מצור באילה, ורכשנו הבנה. וחלה תמורה בהערכתנו בכמה מחלקי עולם - לא רק בזכות מערכת סיני - אלא מפני האור הבוקע ממפעלנו, אבל מבלי מערכת סיני ספק אם היו רואים אוהו ושמים אליו לב. כושר המעשה שלנו בהתישבות, בחרוש, בספנות, בקליטת עולים; היצירה הסוציאלית שלנו (הסת' העובדים וההתיישבות העובדת), הסגולות הרוחניות של עמנו, כיבושינו המדעיים, רוח העוז והדינמיות הפועמת בחוכנו.

יש חזוזה - ואולי יותר מזה ביחסה של אנגליה אלינו, יש הבטחה בארה"ב,

יש חזוק הידידות בצרפת, ונקטרו קשרים חשובים עם עמי אמריקה ואסיה - ולא יאומן כי א יסופר, אבל לא יסופר עדין. כי נאמר: אל יתחלל חייגר כמפתח. אבל ימכן שאנו עומדים על סוף מעלה חלול במעמדנו הבינלאומי, כי עלינו קרננו באפריקה ובאסיה מעלה ערכנו גם בארה"ב ובאירופה (אנגליה!), אבל עם כל הצלחנו הצבאית והמדינית - יש רק מאורע אחד שיבטיח קיומנו ועתידנו: עליה שני מיליון יהודים, וזו לא חתכן בלי פתיחת סערי רוסיה. אין זה ודאי, אבל אפשרי ויחכן. היתה עד עכשיו עליה משהי ארצות הגוש הסובייטי, בקרוב תהיה גם מארץ שלישית (הונגריה). קשה לחניח שהדבר נעשה בלי ידיעת רוסיה והסכמתה. וזה נעשה לא מאחבת ישראל - אלא מתוך לחץ פנימי. העם שונא את המשטר, אבל השלטון מוכן להלחם בעמו (ראינו דוגמא ראסונה בגרמניה, ונוראח יותר בהונגריה) בכוח רוסיה הסובייטית. היהודים שנואים - ואין השלטון מוכן להתגאות בעמים בגללם. היהודים גם מיותרים עכשיו, שלא כבשנים הראשונות. וחזרן הטובה ביותר - להפטר מהם. מניע זה פועל ברוסיה ביתר שאת. יש אנטישמיות מתגברת,

מרחיקים יהודים ממקצועות מסוימים, מבבילים למעשה כניסתם לב"ס גבוהים. אין
אמון בנאמנות היהודים - ואם משחו ישתנה במח"ת או ביחסי מזרח ומערב יתכן
מאוד שיפתחו השערים ומיליון, או מיליון וחצי יעלו בהקומה א קצרה ועלינו
להתכונן לכך מעכשיו. ויש להכין קודם כל א. ב. בחיטול רוח האומה והגברת יכולתה.
זה"ל הוא במידה רבה עוז של העם, וחישול נוסף של יכולתו, אחותו, כשרו -
מכשיר העם לגדולות ונצורות וגם למבחנים המורית הצפויים לנו בעתיד.

- את"צ חזרתי לת"א. באו יוסף, זיאמה ולבון. אסף דורש מנהסתודות להקים
ב"ס למורים דתיים ולחקים ב"ס דתיים בישובי עולים. לדעתי אסור להסתודות להקים
ב"ס (ביה מדרש למורים - כן), אבל משרד החינוך צריך להקים ב"ס מטרמיים שלא
ברשות המ"מ. זיאמה עמד על הקסיים חומר מורים, חומר מקציב.

- בא אצלי משה אשוק, מנהיג הסוציאליסטים בהודו. בוז'יטי מבומבי. שותתנו
על הסילוסופיה היהודית ועל מצב ההמונים. הצעתי לו קשרי תרבות עם הודו
הקמת קהדה בירושלים לסנסקריט, ספרות, אמנה ופילוסופיה יהודית, ותם ישלחו
לנו 2-3 פרופסורים, והקמת קהדה עברית בהודו למנן, לספרות, לידע עברית ואנחנו
נשלח להם פרופ. אמר לי שזה הלוי בנהרו וחוא ידבר אתו מיד עם שובו לתודו
(הוא חולך מפה למצרים), ויכתוב לי עד אמצע דצמבר על חשוכה נהרו.

- בשבע וחצי נסעתי לביתו של בודרוב ברמת-גן - לכבוד חג 41 ל"מהפכה
הגדולה". בודרוב הקדים כיום את החגיגה לכבוד השבת. הבית הגדול היה מלא
אורחים יהודים. קיבל אותי בודרוב והוליך אותי לספסל שעליו ישבו בר יחודת

ובנשוב. שניהם נסחלקו - וכשעה שוחחנו ביחידות, שאלתיו אם יש חשבה ממוסקבה.
אמר לא. תמחתי שעברו כבר חדשים. אמר שפנה כבר פעמים אחדות - ולא קיבל תשובה.
כנראה מפני שהם היו טרודים בתקופה זו במסגר במה"מ. הוא יוצא בעשרים לחודש
למוסקבה וידרוש תשובה. ישוב לפני סוף דצמבר. אמר לי - וחוא מחייך ושוב לב
כל הזמן - שאני אימתי לכבוש את ירדן אם יופר הסטטוס קוו. שאלתיו מנין לו
בדו"ת זו. האם אין מחרגמים שמוסרים לו כל מלה שאני אומר בכנסת? צחק ועבר
להתקפה שנית: למי אנו "תומכים" (באמריקה.
תמחתי: האם אמריקה זקוקה לתמיכתנו. אמר לי אחה מבין למה אני מתכוון. אמרתי
לו - זה נכון שיש לנו קשר מיוחד והדוק עם ארה"ב, כי בה יש המרכז היהודי הגדול
ביותר, ויהודי ארה"ב מתעניינים מאוד בישראל. הלואי היו יהודי רוסיה יכלים
להתעניין ככה. אני מבין זאת, אמר. ולמה אינכם עושים שלום עם הערבים - חזר
ופתקק. אמרתי לו - אני מוכן להתום על שלום בעוד חצי שעה - אם הצד השני ירצה.
מדוע אין לכם שלום עם לבנון? שאל שוב. אמרתי לו: יש לכם שגרירות בבירות?
אמר כן. אמרתי כהוב לעמימך שיאמר לממשלה שם שאנו מוכנים לכרות ברית שלום אם
הם רוצים. תמהו למה נחוצה התערבותי? מדוע אינכם מונים ישר? הבעתי השתוממותי
על שאלה זו, ואמרתי לו: כלום אינך יודע שאין לנו כל קשר עם ארצות ערב.
השיחח נמבה על עיראק ואמר לי שהמצב לא ברור, מה נעשה שם. כבדני כמובן בוודקח,
אבל לא שחיתי, כי המסקה הזו מחוסר טעם. הוא שחה. שוחחנו על דא ועל הא,
ועמדתי להפריד. אמר טילווח אוהי. בצאתי שאלתי אוהו על הבית, על גדלו ומחירו,
אמר לי שלא קנו אלא סכרו ומשלמים 35.000 ל"י לשנה שכר דירה. שאלתי מדוע לא

קנייתם? ענה לי כמוצא אחי בכשלונני כשנעבור לבירה נקנה בית, במקום זמני
מסתפקים בשכירה, וצחק. אמרתי לוי נשלחי, אתה חכם ממני. ונפרדנו מהוך צחוק.

הוא סיפר אחר כך על "כשלוני" זה לגולדה.

- בשעה מאוחרת באה גולדה להחיעץ על מינוי צור למוטקבה. אמרתי לה שעתה
שבורוב יקרא חזרה הוא כנראה פחד שוא, אבל כמובן שיש בכל זאת למהר לסנות איש.
הבעתי דעתי נגד מועמדים אחדים שלה, יעצתי לעיין במועמדות של צבי איילון.
סיפרתי על שיחת שאול אחי. היא וויחרה על הלפרין וחחיעץ עם שאול. אמרתי לה -
החלטתך תקום.

7.11.58, יום ו'

ח ס ו י